

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!



Nr. 2
februarie 2013

Oastea Moldovei

PUBLIKAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md



Memoria feciorilor neamului ...

Citiți pag. 6-11



Republica Moldova este certificată să participe în operațiuni de menținere a păcii cu mandat internațional. Decizia a fost luată de grupul de experți internaționali, care în iunie 2012 au evaluat subunitățile Armatei Naționale conform Conceptului Capabilităților Operaționale (CCO).



Cuprins

Republica Moldova are nevoie de o cooperare mai eficientă în domeniul securității naționale	3
„Bilanțul anului trecut ne determină să fim mai buni în 2013”	4-5
O revenire pașnică peste ani	6-7
Militarii în războiul de pe Nistru	8-10
Comandantul divizionului „de foc”	11
„În Irak camaraderia este la mare preț”	12-13
„Goden v DRA” – verdictul anilor “afganezi”	14-15
Spațiul locativ – condiția unui trai decent	16-17
Relațiile nestatutare au tangență cu personalitatea tinerilor	18-21
„Veniți la armată, dragi nepoți, feciori, prieteni!”	22-23
O felicitare pentru tine	24



Centrul mass-media militară
Șef Centrul mass-media militară –
redactor-șef locotenent-colonel Ion VULPE, tel. 252-252

Locțiitor-șef Centrul mass-media militară
maior Sergiu LECA, tel. 252-047

Echipa redactională:
locotenent major Inga RADVAN
locotenent Natalia ANDRONACHI
plutonier adjutant Vitalie IOVU
Ecaterina RUSU
Larisa ȚIBULEAC
plutonier Dmitrii VOSIMERIC
oasteamoldovei@army.md
tel. 252-045, 252-047

Secția TV/Radio:
locotenent major
Denis ROTARU
locotenent Pavel MAFTEI
locotenent Mihaela MÎRZA
Mihai DASTIC

ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 252-019

Secția internet:
maior Viorel GLAVA
Diana MOISA
tel. 252-021

Centrul mass-media militară
or. Chișinău, șoseaua Hincești, 84

Materialele publicate de „OASTE
MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor
care s-ar putea să nu exprime poziția
redacției. Reluările din „OASTE
MOLDOVEI” trebuie să conțină
trimiterile la sursă.

“Oastea Moldovei (Revista)”-
ISSN 1857-3703

Tipar “ELAN POLIGRAF” SRL,
Adresa: mun. Chișinău, str. Mesager, 7
tel. (373 22) 74-58-00, tel./fax. (373 22) 74-65-00,
e-mail: info@elan.md, www. elan.md



Performanța solicită eforturi

Republica Moldova are nevoie de o cooperare mai eficientă în domeniul securității naționale



Elaborarea și implementarea unei politici naționale eficiente de securitate depinde de cooperarea existentă nu numai între componentele Forțelor Armate sau de structurile militarizate ale statului, dar și de implicarea în acest proces a unui număr mare de instituții guvernamentale, cât și de participarea societății civile.

În ultimii ani, se discută mult despre insuficiența cooperării și coordonării acțiunilor între agențiile și autoritățile implicate în managementul sectorului dat, impunându-se și necesitatea de a conștientiza rolul ce revine fiecărei structuri în parte. În acest scop, s-au întreprins și se întreprind un șir de măsuri, pentru consolidarea dialogului interministerial și sporirea capacității instituționale a structurilor implicate în domeniul de securitate și apărare.

Astfel, la inițiativa Ministerului Apărării, cu susținerea Ambasadei Statelor Unite ale Americii, în perioada 26-28 februarie 2013, la Centrul European de Studii în domeniul Securității George C. Marshall din Garmish, Germania, se desfășoară atelierul de lucru privind susținerea finalizării reformei sectorului de securitate și apărare al Republicii Moldova.

Activitatea reunește factori de decizie din cadrul Consiliului Suprem de

Securitate, Ministerului Apărării, de Interne, Ministerului Justiției, Afacerilor Externe și Integrării Europene, Finanțelor, Serviciului de Informații și Securitate, Cancelariei de Stat și reprezentanți ai societății civile.

Agenda evenimentului cuprinde recapitularea acțiunilor întreprinse în reformarea sectorului de securitate și apărare, dar și studierea experienței internaționale de implementare a strategiilor în acest sector. Specialiștii în materie de la Centrul Marshall, precum și din alte structuri internaționale prezintă sugestii, în vederea definitivării documentelor strategice în domeniul securității și apărării, în condiții de austeritate.

În cadrul discuțiilor desfășurate în Germania, sper să găsim soluții viabile pentru eficientizarea procesului de planificare și implementare a acțiunilor, între diferite ministere și agenții guvernamentale, implicate în sistemul național de securitate și apărare.

Vitalie MARINUȚA,
ministrul Apărării



O misiune importantă ce necesită maximă atenție este acordarea sprijinului autorităților publice locale în caz de situații excepționale. Grupul operativ mixt al unității este gata oricând să ofere asistență la operațiunile de deblocare/evacuare a persoanelor sinistrate în perimetrul zonei de sud a republicii.

Colonel Oleg GUZUN:

„Bilanțul anului trecut ne determină să fim mai buni în 2013”

- Sub semnul căror realizări a decurs anul 2012 pentru unitatea pe care o conduceți?

- Misiunea principală a Brigăzii de Infanterie Motorizată „Dacia” ține de pregătirea inițială a tinerilor încorporați în rândurile Armatei Naționale. Efectivul este instruit pe parcursul a cinci săptămâni. Urmează depunerea jurământului de credință patriei și repartizarea tinerilor ostași în unitățile destinate. Pentru batalionul de infanterie din cadrul brigăzii misiunea primordială rămâne pregătirea de luptă și asigurarea activității cotidiene.

O misiune importantă ce necesită maximă atenție este acordarea sprijinului autorităților publice locale în caz de situații excepționale. Grupul operativ mixt al unității este gata oricând să ofere asistență la operațiunile de deblocare/evacuare a persoanelor sinistrate în perimetrul zonei de sud a republicii.

Pe parcursul lui 2012, Brigada „Dacia” a executat misiunile sale calitativ și deplin. Nu au fost înregistrate datorii la nivel de responsabilități. Militarii în termen și cei în bază de contract au depus maximum de efort, îndeplinind conștiincios obligațiunile funcționale și de serviciu. La finele anului am tras linie și am făcut totalurile. Am văzut ce am realizat, unde am greșit și ce mai avem de îmbunătățit. În 2012 am realizat lucruri utile,



vizibile prin decizii bune, dar avem și elemente ce ar trebui să le evităm pentru viitor. Bilanțul anului trecut ne determină să fim mai buni în 2013.

- Dacă se va trece la o armată profesionistă, cum rămîne cu instruirea inițială a tînărului ostaș?

- Batalionul de instrucție își desfășoară activitatea în continuare. Oricum, trecerea completă la serviciul în bază de contract nu se va produce atît de brusc. Acest proces ar trebui să înregistreze succese cel tîrziu în 2017. Probabil în timp și misiunea va fi revizuită de către conducerea Ministerului Apărării. Dar

de ce să nu ne ocupăm de instruirea celor care vor completa rîndurile armatei profesioniste?

- Care este nivelul disciplinei militare în Brigada „Dacia”?

- Disciplina militară este unul din calificativele de bază ce caracterizează omul care îmbracă uniforma. Există cazuri singulare de abatere de la normele militare care nu pot fi prevenite din timp. Pe parcursul lui 2012 s-au înregistrat trei cazuri de dezertare, două dintre ele s-au soldat cu reîntoarcerea militarului în timp de 24 h. În cazul celei de-a treia infracțiuni, militarul a fost reținut de către organele de poliție, fiind condamnat la doi ani convențional. La moment, persoana condamnată își îndeplinește serviciul militar în unitatea noastră pînă la expirarea termenului.

- În unitatea din Cahul sînt concentrate cele mai multe comunități etnice. Cum reușiți să evitați conflictele?

- De la bun început încercăm să moderăm situațiile de dificultate printre tineri. Odată ce îmbracă haina militară, ei devin soldați în termen cu drepturi egale.

Atenție sporită acordăm și activităților cu persoanele încorporate din UTA Găgăuzia: găgăuzi, etnici bulgari din Vulcănești, Taraclia.

- Are Brigada "Dacia" o strategie prin care tinerii din UTA Găgăuzia să fie motivați să se înroleze în Armata Națională?

- Lucrul acesta este realizat în mare parte de centrele militare teritoriale. Responsabilitatea noastră este să participăm în cadrul zilelor recrutului cu acțiuni concrete, care prin urmare ar determina tinerii să opteze pentru serviciul militar. Colaborarea durează de ani buni sub bune auspicii.

- Care sînt condițiile de trai și cum e cu finanțarea?

- Pentru că sîntem în toiu iernii, le datorăm ostașilor căldură în cazărmi și condiții favorabile pentru activitate.

Cît despre finanțare...Brigada necesită alocații financiare mai mari. Mijloacele cu care operăm în prezent sînt su-

ficiente doar pentru reparația cosmetică a unor încăperi. Pentru anul în curs de desfășurare avem alocate surse bănești pentru reparație, dar cu ceva economii vom reuși mai multe lucruri. În asemenea condiții, soldații în termen vor putea face baie pe toată durata săptămîinii, nu doar vineri, sîmbăta și duminica. Deși alocațiile pentru apărare sînt mai mici decît necesitățile reale, Brigada "Dacia" are capacitatea de a întreține tehnica militară și armamentul din dotare în stare funcțională.

- În luna februarie unitatea militară aniversează 21 de ani. Enumerați punctele de referință în istoria Brigăzii „Dacia”?

- Ziua de 24 februarie ne aduce emoții deosebite. Specific unei sărbători, organizăm ședințe festive și neapărat un concert pentru tot efectivul unității. Cei

destoinici se învrednicesc de medalii, cadouri de preț și diplome.

De-a lungul activității sale, efectivul unității a fost antrenat în exerciții naționale și internaționale. Profesionalism și tenacitate au demonstrat în timpul calamităților naturale. De asemenea, militarii noștri au participat activ la îndeplinirea misiunilor guvernamentale cum ar fi reconstrucția mănăstirii Căpriană și stocarea pesticidelor în Căușeni și Ștefan Vodă.

Mesajul meu pentru toți militarii Brigăzii „Dacia” este să-și servească exemplar Patria și să urmeze faptele de glorie ale strămoșilor.

**Locotenent
Natalia ANDRONACHI**

„...Deși alocațiile pentru apărare sînt mai mici decît necesitățile reale, Brigada "Dacia" are capacitatea de a întreține tehnica militară și armamentul din dotare în stare funcțională.



“ ... Istoria își are începuturile foarte demult, atunci când bunica îl întreba ce vrea să se facă când o să crească mare. Dorința lui era să devină militar.

O revenire pașnică peste ani

Retrospectiva anului 1992 surprinde chipuri și destine prin care este redată realitatea cruntă a războiului și eroilor căzuți în luptele de pe Nistru.

Biografia lui Sergiu Ghervas este similară cu cea a multor tineri din Republica Moldova care au pledat pentru cauza națională. Istoria își are începuturile foarte demult, atunci când bunica îl întreba ce vrea să se facă când o să crească mare. Dorința lui era să devină militar.

O perioadă de timp a practicat de sine stătător parașutismul și artele marțiale.

În primăvara lui '92 s-a declanșat conflictul militar între cele două maluri ale bătrînului Nistru. La mijlocul lui martie, directorul combinatului auto a desemnat o echipă de mecanici să meargă la Coșnița. Printre băieți s-a numărat și Sergiu Ghervas. În cea dintîi săptămînă rapara tehnica militară distrusă. Somnul constituia doar trei ore.

Au urmat trei zile de concediu. După care, din nou este solicitat și merge alături de primul batalion de voluntari. Războiul îl începe la Coșnița, apoi ajunge pe pozițiile de luptă de la Doroțcaia și Pohrebea. Se întîmplă că era mult mai tînăr decît alții, dar a fost numit comandant de grupă. Își amintește cu exactitate data și ziua cînd a pus mîna pe armă. Pe

31 martie, într-o zi de marți s-a înarmat și a plecat pe poziții.

Pe 17 mai, împreună cu camarazii de luptă a întreprins o tentativă de acaparare a poziției ocupate de gardiști și cazaci. „Era o ambrazură încă de pe timpurile războiului doi mondial. O poziție bună, în mijlocul unui lan de grîu din care trăgeau lunetiștii”, își amintește Ghervas. Operațiunea s-a soldat cu eșec. „Ai noștri s-au retras și din fericire nimeni nu a avut de suferit. Pe data de 19, o altă grupă de cercetare condusă de Filip Lupașcu, băiat experimentat și curajos, deoarece avea deja practica războiului din Afganistan, a mai efectuat o tentativă de a pune stăpînire pe acea poziție. În rezultat, grupul său a fost atacat. Lupașcu și alții au fost uciși. Cazacii își aleseră un punct strategic, pe un deal din apropierea satului Pohrebea, și au început să tragă imediat cum i-au văzut. Se pare că a fost trădare”, povestește Ghervas. Echipa lui Sergiu Ghervas a intervenit cu o blindată să scoată răniții. O tură nu a fost îndeajuns să-i evacueze pe toți. La cea de-a doua ieșire, separatiștii au deschis focul asupra lor, inclusiv din artileria de calibru mare. Autoblindata a luat foc. „Un tînăr de lângă mine a suferit arsuri puternice pe față. Văzui moartea cu proprii ochi. Eu, la fel ca mulți alții, am fost contuzionat. Pentru



Un scurt răgaz în lupte



ochi. Au mîncat, dar au cules în cască și pentru ceilalți. Era într-o zi de joi, iar sîmbăta urma să facă nuntă. Nu a fost să fie. A călcat pe mină și la scurt timp a decedat.

În iulie al aceluiași an, comandantul platoului Coșnița, colonel Cociug, l-a îndemnat să depună dosarul la o școală militară în România. De ce nu ?, și-a zis, dacă tot era visul lui de mic. Cînd era de susținut examenele de admitere – mergea, în rest studia manualele în tranșeele de luptă. În toamnă a fost admis la Institutul Militar de Infanterie și Chimie din Sibiu, România, Facultatea de Infanterie, specialitatea Parașutism. Acolo continua calea milităriei.



Ironia sorții îl aduce pe ofițerul Sergiu Ghervas peste ani din nou în acele locuri. În prezent căpitan Ghervas este comandantul Companiei de Infanterie Independentă FMP, dislocată în localitatea Varnița. E tată a doi copii și e pacifcător.

*Locotenent
Natalia ANDRONACHI*

cîteva clipe mi-am pierdut cunoștința. Cînd mi-am revenit, abia de puteam să-mi tîrăsc corpul”, protagonistul nostru își deapănă tristețea de altădată. Era patru dimineața. La prînz ajunsese pe poziții. Tot numai noroi, istovit de puteri și plin de sînge. În timp ce se tîra, a avut nenorocul să mai fie lovit de un lunetist. A supraviețuit, în ciuda realității. Spune că „ În acele momente de grea cumpănă te gîndești la viață, la cît de frumoasă poate fi ea departe de conflictele militare. Fiecare speră să ajungă la adînci bătrîneți, să crească copiii și nepoții, să construiască o casă pe malul apei”.

Prin iunie, venise pe pozițiile de luptă o mașină a Regimentului de Transmisii, la volanul căreia se afla un soldat în termen. Ghervas a primit misiunea să instaleze linia de legătură cu gardiștii. S-a pornit cu bobina cu fir, iar într-

un moment de neatenție, băiatul care mergea în față a călcat pe o mină. Era conducătorul mașinii, soldat în termen, care avea doar nouăsprezece ani și care în toamnă urma să plece acasă. Piciorul i-a fost rupt mai jos de genunchi. Cît privește sănătatea lui Ghervas, explozia provocată de mină îi reduce vîzul. „Văpaia dezlănțuită în întuneric îți crea impresii groaznice. Chiar și așa, am dus tînarul în spate vreo 800 de m pînă la șosea. Peste ani m-am întîlnit cu acel ostaș, Ion Cibotari. S-a căsătorit. Are trei copii frumoși”, astfel se bucură Sergiu pentru camarazii lui de luptă.

A fost martor la mai multe tragedii. Cea mai gravă a fost moartea unui bun prieten. Luptau pe poziții diferite, dar cînd s-au copt căpșunele și cireșele se pomeniră ambii în Pohrebea. Și era păcat să treci pe alături cînd îți dădeau din

“

“...Cînd mi-am revenit, abia de puteam să-mi tîrăsc corpul” ... Era patru dimineața. La prînz ajunsese pe poziții. Tot numai noroi, istovit de puteri și plin de sînge. În timp ce se tîra, a avut nenorocul să mai fie lovit de un lunetist. A supraviețuit, în ciuda realității.

Militarii în războiul de pe Nistru

Atunci când începuse războiul de pe Nistru, Republica Moldova nu dispunea însă de propria armată. Organizarea instituției militare se anunțase mai mult declarativ, prin decretul de organizare și elaborare a actelor legislative, în prima perioadă a anului 1992. La nivel de instituții, fusese creat doar Ministerul Apărării, care se încartiruisse în fosta Direcție Sud-Vest și unitatea de pază, celelalte unități militare aflându-se încă sub controlul armatei ruse. Demararea procesului de trecere sub jurisdicția Republicii Moldova a unităților a început, practic, în paralel cu acțiunile militare de la Nistru, fapt ce nu a permis implicarea în război a acestor unități. Războiul a fost catalizatorul ce a grăbit trecerea sub jurisdicția Republicii Moldova a unităților militare.

Militarii basarabeni reveniți în patrie au participat activ la acțiunile de luptă, dar mai mult pe bază de implicări personale, fiind angajați în calitate de comandanți la punctele de comandă, la statele majore sau nemijlocit pe pozițiile de luptă. În paralel, în baza unor unități militare au fost concentrați rezerviștii, care, alături de polițiști și voluntari, au constituit forța principală de acțiune.

Evenimentele din stînga Nistrului au făcut necesară chemarea la arme, a 33.521 de rezerviști. În acest context, la 15 martie 1992,

corpului de ofițeri și lucrători ai comisarariatelor din Cantemir, Cimișlia, Leova, Nisporeni, Ungheni, Orhei, Cahul și, parțial, Chișinău li s-au solicitat eforturi pentru mobilizarea resurselor de cadre militare din rezervă. Furnizarea resurselor de mobilizare avea loc în baza unității din Cahul. S-a organizat o brigadă cu un efectiv de 2.350 de oameni, comandant al unității fiind numit colonelul Victor Grab, înaintat, după război, în gradul de general.

În aprilie-mai 1992, în unitățile militare, gradul de completare cu ofițeri constituia 5% din numărul total conform statelor de organizare.

Marea majoritate a ofițerilor domiciliați la acel moment în Moldova se transferau pentru continuarea serviciului în Forțele Armate ale statelor de origine sau treceau în rezerva militară, nedorind să servească în Armata Națională. La majoritatea punctelor de comandă și în statul major, format pentru conducerea acțiunilor de luptă direct pe teren, se regăseau deja cadre de militari care luau măsuri pentru redresarea situației. În acest context, au avut loc numiri la nivel de comandă: în funcția de adjunct al Comandamentului Suprem a fost numit ministrul Apărării, generalul Ion Costăș; șef al Statului Major a devenit generalul Pavel Creangă. Din Comandament mai făceau parte colonelii



Anton, Grosu, Cociug, Petrică (ulterior avansat în grad de general), Berejnițchi. Viceministrii celorlalte ministere făceau parte, obligatoriu, din Comandament.

După ce conducerea acțiunilor de luptă a trecut nemijlocit în mâinile militarilor, la cele două capete de pod, Cocieri și Coșnița, au fost trimiși coloneii Petrică și Cociug.

La 10 aprilie 1992, prin decretul prezidențial nr. 87, în scopul completării Forțelor Armate ale Republicii Moldova cu militari, s-a decis că, în caz de necesitate, ministrul Apărării poate chema din rezervă, cu acordul lor, ofițeri și subofițeri ce au atins limita de vîrstă de aflare în Forțele Armate, pentru îndeplinirea serviciului militar în Armata Națională. Majoritatea ofițerilor ce conduceau efectivul de ostași pe pozițiile de luptă erau chemați din rezervă, majoritatea șefi de catedre și profesori de pregătire militară. Această realitate a făcut obligatorie organizarea lecțiilor practice cu studierea armamentului și tacticii de luptă. La poligonul de instruire de la Bulboaca s-a organizat studierea armamentului, tragerii din armă și alte exerciții pentru pregătirea de luptă. În acest proces de instruire au fost implicați coloneii Gorgan, Botnarevșchii; locotenent-coloneii Cobzac, Cojocar etc.

În baza decretului prezidențial nr. 77 din 23 martie 1992 și a ordinului nr.10 al ministrului Apărării, în primele zile ale lunii aprilie a început mobilizarea, pe bază de rezervă, a divizionului antitanc al Brigăzii de artilerie. Primele subdiviziuni au ajuns în zona conflictului la 14 aprilie 1992, primind botezul focului pe platoșul de la Cocieri. La 15 mai 1992, bateria locotenentului major Gorceac a realizat prima tragere de luptă cu proiectile din poziție de foc ascunsă.

Generalul Grosu, revenit în patrie, abandonînd, practic, viața liniștită și privilegiile ce le avea în armata sovietică, menționa: "În garnizoana Ungheni erau dislocate trei regimente ale așa-numitului complet de artilerie al Armatei a 14-a: Regimentul nr. 4 de artilerie (unitatea militară nr. 40242, unitatea redusă) avînd în componență 3 divizioane de obuziere-tunuri D-20, în total 32 de piese (4 fuseseră trimise pentru reparație în afara teritoriului Republicii Moldova), 3 divizioane de tunuri 2A36 (Ghiațint),

în total 21 de piese (3 de asemenea la reparații), divizionul cercetare de artilerie și alte subunități, conform structurii regimentului; Regimentul nr.803 (u/m 02103, unitate cadru) de artilerie reactivă în componența a 3 divizioane cu cîte 12 instalații "Uragan" fiecare. În total, conform statelor, existau 36 de asemenea instalații, însă în realitate rămăseseră 28 (8 fuseseră trimise pentru reparație în afara teritoriului republicii). Alte subunități – conform structurii: Regimentul 852 de artilerie antitanc (unitate cadru) în componența a 3 divizioane (fiecare divizion avînd cîte 2 baterii antitanc MT-12+1; baterie de instalații antitanc dirijate "Șturm S" - 9 instalații). În total, regimentul dispunea de 36 de tunuri antitanc MT-12 și 27 de mașini de luptă "Șturm S"

Printre multiplele acte de distrugere, de la toate sistemele D-20, 2A36 și MT-12 au fost sustrate și evacuate mecanismele de tragere; s-au adus în stare nefuncțională o parte din instalațiile de lansare a sistemelor "Uragan", pupitrele de comandă a acestora au fost deteriorate, prin aparatul de tragere cu muniții speciale a tunurilor MT-12.

În perioada aprilie-iunie 1992, pe baza Brigăzilor de artilerie și infanterie motorizată (care, practic, nu existau ca și brigăzi, fiind organizate doar cîteva batalioane) au fost formate 12 baterii de artilerie, 14 baterii antitanc (în diferite

componențe, de la 2 la 6 piese) și 10 baterii de aruncătoare de bombe (unele cu 6-12 aruncătoare)".

La 26 mai 1992, în Moldova au ajuns primele cadre naționale de aviatori – căpitanul Vitalie Rusu și locotenentul major Alexandru Popovici. Personalul a depus toate eforturile posibile pentru a restabili tehnica și a o readuce la capacitate de luptă. În scurt timp, la 27 mai, sub conducerea colonelului Rotaru, au fost efectuate primele zboruri din istoria Armatei Naționale. La 23 iunie 1992, aviatorii Rusu și Neburac au bombardat prin surprindere podul de pe Nistru în raza orașului Tighina, decizia fiind motivată de situația critică creată pe linia de contact din cauza introducerii tancurilor Armatei a 14-a.

Una din sarcinile importante ce țineau de mobilizarea și primirea efectivului în termen și a celui din rezervă le revenea, pe atunci, comisariatelor militare. Prin ordinul nr. 053 al ministrului Apărării, la 11 mai 1992, în funcția de comisar-interimar a fost numit colonelul Victor Grab, confirmat în funcție la 16 iunie.

Unitățile Armatei Naționale au participat nemijlocit și la luptele de la Tighina. Forțele separatiste, cooperînd cu Armata a 14-a rusă, au declanșat o operațiune militară de amploare împotriva secției orașenești de poliție Tighina, în vederea lichidării acesteia.



Deoarece persoanele ce atacau trupele de poliție foloseau tehnica blindată, s-a permis includerea unei unități și a mașinilor de luptă sub comanda colonelului Carasiov. La 19 iunie 1992, la orele 19.00, din incinta Ministerului Apărării, domnul Ion Costăș i-a ordonat telefonic colonelului Cihodari, care în absența colonelului Carasiov îndeplinea funcția de conducere a batalionului, ca unitatea să treacă la pregătire de luptă. Planul prevedea intrarea batalionului în orașul Tighina și atacarea dușmanului ce se găsea în regiunea podului de peste Nistru, apoi ocuparea poziției de apărare pe capul de pod, inclusiv la 500 m, spre vest. Pentru realizarea sarcinii de luptă, prima și a doua companie, sub conducerea colonelului Cihodari, trebuia să înainteze în direcția Bulboaca-Gura Bicului-Varnița. A treia companie, sub comanda locțiitorului comandantului, maiorul Cojocaru, trebuia să asigure deplasarea pe traseul Bulboaca-Hîrbovăț, să intre în oraș din partea de vest și să dezangajeze trupele de gardiști și mercenari.



La orele 05.00, forțele ostile integrității Republicii Moldova au desfășurat primul atac, folosind tancurile Armatei a 14-a. Tancurile au trecut podul, îndreptându-se direct spre pozițiile noastre, ca



mai apoi să intre în oraș. În rîndurile ostașilor fără experiență de luptă se crease panică. Experiența ofițerilor ce se aflau pe poziții a dus la distrugerea tehnicii inamicului, dar nu și la mobilizarea efectivului și la menținerea lui pe cîmpul de luptă.

În jurul orelor 10.00, dușmanul a început un nou atac cu tancuri. Pentru a se informa cu privire la situația echipajelor ce se aflau în cele două tancuri distruse, tancurile rusești se mișcau în cerc, înaintînd din două părți. Atacurile s-au prelungit în continuu, forțele moldovenești erau, practic, încercuite. Deoarece unitățile militare ruse încercuite în oraș se aflau sub conducerea armatei ruse, rămînerea pe pozițiile ocupate era inutilă, aducînd pierderea a zeci de vieți omenești.

În luptele de stradă s-a evidențiat prin capacitatea sa de comandă căpitanul Iurie Neghina, care acționa în paralel cu Detașamentul de poliție cu destinație specială. Acest brav ostaș a fost rănit în timpul luptelor.

În acest context, Serviciul de presă al Ministerului Apărării avea să informeze: "...în cursul nopții, ostași Armatei Naționale și reprezentanții organelor de drept ale Republicii Moldova au întreprins acțiuni pentru dezangajarea formațiunilor banditești". Pentru informarea combatanților cu privire la situația reală, a apărut foaia volantă „Oastea Moldovei”.

Conform statisticii oficiale prezentate la sfîrșitul lunii august de către conducerea militară cu privire la militari, rezerviști, voluntari participanți la război, conflictul provocase 109 morți; 560 răniți; 55 persoane rămase cu handicap. Aceste cifre prezintă tabloul victimelor din rîndul persoanelor încorporate în armată prin intermediul comisariatelor militare și celor încorporate prin contract.

Mai multor militari participanți la războiul de la Nistru conducerea țării le-a decernat la acea etapă ordine speciale: Ordinul “Ștefan cel Mare” (22 de persoane); medalia “Meritul Militar” (66 de persoane); medalia “Pentru vitejie” (10 persoane).

Colonel Vitalie CIOBANU,
doctor în științe istorice



Serviciul militar în Armata Națională l-a început chiar în timpul războiului de pe Nistru. El a stat la paza cerului în fruntea Divizionului de rachete antiaeriene.

Comandantul divizionului „de foc”

Deja mai mult de două decenii nu se mai aud tiruri de arme și explozii pe ambele maluri ale Nistrului. Ani buni de tăcere și speranță, că acele evenimente sîngeroase nu se vor mai repeta niciodată.

Colonelul în rezervă Anatolie Grosu este unul din cei, care în 1992 nu a stat pe gînduri să-și apere Patria sau nu. Aceasta se datorează și caracterului său de ostaș și de lider. El întotdeauna a dorit să fie acolo unde se decid destine și viitorul țării.

Serviciul militar în Armata Națională l-a început chiar în timpul războiului de pe Nistru. El a stat la paza cerului în fruntea Divizionului de rachete antiaeriene. Fiind specialist în arta militară și avînd în spate o experiență bogată, acumulată în diferite zone de conflict, a devenit comandant al unicului divizion de rachete, care a executat trageri de luptă pe teritoriul țării. „În primăvara anului 1992 divizionul de la Băcioi a început pregătirile pentru aplicații tactice. Era un lucru firesc la prima vedere. Însă atunci, cînd au fost încărcate rachetele de luptă, majoritatea ofițerilor, inclusiv comandantul, au refuzat să participe la o astfel de „aplicație”. Atunci am fost chemat la comandantul brigăzii, colonelul Spînu, unde mi s-a propus să conduc acel divizion. Am acceptat din prima și în aceeași zi am primit muniția și am plecat în unitate. La acel moment, divizionul era completat sută la sută cu efectiv, dar în componența acestuia erau doar un singur ofițer și șase plutonieri”, își amintește cu un zîmbet trist colonelul Grosu.

Baza materială a divizionului era nefuncțională. Efectivul a avut nevoie de trei zile ca să pregătească tehnica de luptă. Și, în scurt timp, după ce s-a început monitorizarea spațiului aerian, la 19 mai, a apărut prima țintă. Era un elicopter militar, care permanent „deranja” infanteria noastră de pe malul Nistrului. Rachetiștii au primit ordin de nimicire, pe care l-au executat cu succes. „Momentul cînd trebuie să apeși butonul, pentru a efectua tragerile de luptă, este foarte dificil, deoarece înțelegi că ținta ta este vie. Am trăit multe momente de acest gen în Etiopia, în timpul războiului cu Somalia, doborînd avioanele de vînătoare ale inamicului. Atunci cînd execuți trageri de antrenament, totul ți se pare un joc: cauți ținta, o depistezi și o nimicești... Din start, și acel elicopter l-am perceput ca o țintă de antrenament, dar după o perioadă scurtă de timp am conștientizat: „Doamne, erau oameni acolo!”. Acest simț ne-



plăcut era amplificat și de mass-media, care vorbea permanent de acel caz. Simțeam o vină pentru cele întîmplate, deoarece am folosit arma pe pămîntul meu natal”, povestește colonelul cu o voce tremurîndă.

Mai tîrziu, efectivul Divizionului de rachete antiaeriene sub conducerea colonelului Grosu a primit misiunea de a nimici un alt aparat de zbor, care prezenta pericol pentru ostașii moldoveni. Era vorba de un avion sportiv de model „Iak-52”, care culegea informația despre dislocarea trupelor noastre, împrăștia pliante de propagandă, și, uneori, arunca obiecte explozibile. Era foarte greu de nimicit acel avion, deoarece era rapid, zbura aproape de pămînt și manevra destul de bine. Dar militarii noștri au făcut o ambuscadă cu mai multe mitraliere și au doborît cercetașul. “Tragic, dar trebuia să ne apărăm Patria, familiile. Trebuia cumva să rezolvăm acel conflict și să-l ducem la un final logic. Finalul, însă, s-a primit, așa cum s-a primit”, a concluzionat „rachetistul”.

Acum, peste 21 de ani, făcînd o analiză a situației de atunci, colonelul Anatolie Grosu spune că acel conflict putea fi rezolvat mult mai repede și cu un preț mai mic. Cu trecerea anilor, pasiunea lui pentru militarie nu a dispărut. Activează la Academia Militară „Alexandru cel Bun”, unde transmite experiența studenților militari. Cu siguranță, are ce le povesti, căci evenimentele trăite în calitate de militar nu se vor șterge din memoria lui niciodată.

Dmitrii VOSIMERIC



Armata există pentru a servi poporul și sondajele actuale arată că populația are mare încredere în instituția militară.

Confidențe „OM”

„În Irak camaraderia este la mare preț”

Generalul de brigadă Vitalie STOIAN sincer despre...

... Primii pași în militarie

- *Cînd a îmbrăcat generalul Vitalie Stoian pentru prima dată uniforma militară?*

- Eram la vîrsta de 15 ani, atunci cînd împreună cu colegii mei am depus actele la primul liceu militar din Republica Moldova, instituție de învățămînt cunoscută de noi drept școală suvorovistă, dar cu specific național, pe cît era posibil în acei ani. Eram adolescenți și studiam discipline ca și în școlile obișnuite, doar că pregătirea fizică și militară erau puse bine la punct.

- *De ce, în ciuda multor perspective civile, ați optat pentru școala suvorovistă – o instituție cu rigori severe și regim deosebit?*

- Am ales liceul militar, pentru că în acele timpuri educația militar-patriotică era bine pusă la punct și fiecare băiat se visa pilot, cosmonaut, ofițer. Eu mi-am dorit să fiu ofițer. A fost un vis din copilărie. Pe atunci mulți aveau opțiunea pentru serviciul militar, deoarece se considera prestigios, în special cariera de ofițer.

- *Din ce motive, mai tîrziu, v-a captivat arma geniu?*

- După absolvirea liceului am optat pentru Forțele Aeriene, dar, în urma co-

misiei medico-militare, am fost nevoit să renunț la acest vis, conform baremelor de sănătate foarte stricte. Tocmai atunci venise un coleg de la Kamenet-Podolsk, care mi-a povestit despre studiile din școala de geniu de acolo. Aceasta m-a îndemnat să fac pasul spre cariera de genist, fapt de care n-am regretat niciodată.

... Studii

- *Care era cartea de vizită a școlii militare din Kamenet-Podolsk?*

- Pe timpul Uniunii Sovietice erau trei școli de geniu: în Kaliningrad, Tiumen și Kamenet-Podolsk. Școala militară din Ucraina se specializa pe pregătirea ofițerilor la capitoul minare-deminare și studierea obiectelor explozibile. Mulți dintre absolvenții acestei școli, imediat după finisarea studiilor, plecau la războiul din Afganistan. Toți profesorii erau trecuți prin diferite conflicte militare și aveau experiență de luptă. Și baza tehnico-materială era foarte bună.

- *Care au fost avantajele studiilor de la Universitatea Națională de Apărare de la București?*

- Eram în gradul de maior și nu mă gîndeam să schimb genul de armă. La Universitatea Națională de Apărare din București m-am încadrat destul de bine,

ca și mulți colegi din Republica Moldova, și am absolvit Facultatea de Comandă și Stat Major. Aici aș vrea să menționez sprijinul colegilor moldoveni, dar și a celor din România, care au fost întotdeauna receptivi. La București era perioada de tranziție a armatei române de la Tratatul de la Varșovia la NATO. Ei deja reușise să implementeze multe lucruri noi și utile, ce era un beneficiu și pentru noi. Eu mă mîndresc că am absolvit această universitate și consider că perioada, care am petrecut-o la București, a fost foarte utilă pentru mine și cariera ce o urmez.

... Experiența din Irak

- *În ce proporție s-au repartizat dificultățile din Irak între misiunea de genist și cea de militar într-un mediu străin și ostil?*

- Menționez întotdeauna că practica diferă mult de teorie. Toate cunoștințele pe care le-am acumulat pe parcursul serviciului au fost foarte utile, însă practică operațională de nivel internațional nu am avut pînă la stagiul din Irak. Cînd a intervenit decizia Guvernului cu privire la detașarea contingentelor în operațiunea post-conflict din Irak, am considerat că aceasta este un beneficiu pentru Armata Națională.

Toate cele șase contingente, care au participat în Irak, au demonstrat rezultate excelente. Locțiitorul comandantului corpului multinațional, un general italian, spunea: „Contingentele Republicii Moldova sînt foarte mici, dar fac lucruri mari”. Aceasta a fost cea mai bună apreciere din partea coaliției.

Cînd am ajuns prima dată în teatrul de operații, am fost detașați în Ticrit-Nord și chiar a doua zi am ieșit în misiune cu colegii din Statele Unite. Cînd te deplasezi printr-o localitate ostilă, în care se duc acțiuni de luptă, involuntar apare și un sentiment de neliniște. Nu e vorba de panică. Atunci îți dai seama că mult depinde de acțiunile colegilor tăi, acolo camaraderia este la mare preț. Am avut multe situații dificile. Cînd acordam asistență convoaielor forțelor coaliției, practic, de fiecare dată eram atacați în mod direct sau indirect de forțele ostile. Forțele coaliției depuneau maxim efort pentru a ne proteja, dar nimeni nu-ți poate oferi siguranță sută la sută.

- Dar militarii moldoveni au re-venit cu experiență valoroasă?

- În ciuda tuturor dificultăților, a fost o experiență extrem de utilă în conclucrarea cu alte contingente ale coaliției, de la care am avut multe de învățat. Ma refer aici nu doar la infanteriști și genști. Și ofițerii de stat major au obținut o experiență importantă, pe care o imple-

“**Locțiitorul comandantului corpului multinațional, un general italian, spunea: „Contingentele Republicii Moldova sînt foarte mici, dar fac lucruri mari”. Aceasta a fost cea mai bună apreciere din partea coaliției.**

mentează acum în Armata Națională.

În Irak am avut peste 100 de militari moldoveni, care au nimicit aproape 400 de mii de obiecte explozibile. Să știți că pentru genști este ceva obișnuit. Nu cantitatea obiectelor explozibile este importantă, ci viețile salvate.

... Armata pe care o comandă

- Care sînt reperatele militare ale comandantului Armatei Naționale în lipsa unor pericole militare iminente?

- Ca și orice comandant îmi doresc în situația de pace să avem o armată profesională. Dar admit părerea că tînăra generație trebuie educată la centrele de pregătire a rezervei, la insituțiile de învățămînt, etc. E necesar să avem o armată mică, mobilă, bine dotată, capabilă să răspundă la orice situație de criză. Este foarte importantă și capacitatea noastră de mobilizare în situații de calamități naturale, cum au fost inundațiile, alunecările de teren, înzăpezirea teritoriului. Și desigur Zona de Securitate, acolo

unde avem un contingent de pînă la 500 de militari. Este o misiune importantă pentru țara noastră și pentru menținerea păcii și stabilității în regiune.

- Cum argumentează militarii moldoveni necesitatea prezenței lor în operațiunile internaționale de menținere a păcii?

- Actualmente avem colegi care îndeplinesc serviciul în calitate de observatori militari în Liberia, Sudanul de Sud, Coasta de Fildeș, iar comunitatea internațională apreciază acest fapt. Anul trecut am implementat conceptul OCC și sper ca în viitor să participăm în operațiuni de menținere a păcii cu contingente. Aceasta va consolida statutul nostru de furnizor de securitate.

- Care este răspunsul comandantului Armatei Naționale la banela întrebare despre necesitatea armatei?

- Poporul trebuie să decidă dacă avem nevoie de armată sau nu. Armata există pentru a servi poporul și sondajele actuale arată că populația are mare încredere în instituția militară. Să nu uităm și de proverbul: „Dacă nu-ți hrănești propria armată, vei hrăni o armată străină”.

- Aveți un mesaj pentru părinții militarilor care îndeplinesc serviciul în termen?

- Toate activitățile armatei din Zona de Securitate, lucrări de deminare a teritoriului național, neutralizarea pesticidelor, paza obiectivelor de importanță deosebită și multe altele, sînt executate și de către soldații Armatei Naționale - cetățenii ai Republicii Moldova. Vreau să le mulțumesc părinților care educă asemenea băieți bravi, și să le promit că și noi vom contribui la buna lor educație.

Locotenent-colonel Ion VULPE



În misiunea din Irak



Fiecare secundă a vieții se scurgea cu greutatea unui an de zile. Orice plan de viitor se zbătea între viață și moarte. Nimeni și nimic nu mai putea schimba lucrurile odată pomenit în epicentrul războiului.

„Goden v DRA” – verdictul anilor “afganezi”

Pînă în prezent a rămas fidel meseriei de rachetist și tot ce ține de specificul ei. Armata a început-o cu îndeplinirea serviciului militar în termen, în 1958. Trei ani și-a îndeplinit datoria față de patrie, dar circumstanțele izbucnirii unui eventual război „Hrușciovca” l-au reținut încă pentru douăsprezece luni de zile. Într-o perioadă relativ scurtă din perioada civiliei s-a calificat ca mecanic. A lucrat în calitate de strungar la uzina „Signal”.

Valentin Crasovschi, plutonier major (r), astăzi funcționar, este unul din cei care au încercat să pacifice Afganistanul, țara în care se zvonește că se intră ușor, dar odată ajunși acolo, nu știi cum să ștergi putina mai repede.

În actualul Regiment de Rachete Antiaeriene al Armatei Naționale slujește începînd cu anul 1972. Prin '83 rotunjise vîrsta de patruzeci de ani și era cazul să identifice o modalitate de a cîștiga ani la stagiul de muncă. La scurt timp a apărut și oferta. A fost îndemnat să treacă comisia medico-militară. Rezultatele expertizei medicale indicau că este apt pentru DRA. „Goden v DRA”. DRA – unitatea militară, despre existența căreia nu știa nimic. S-a adevărit că DRA era tocmai Republica Democratică Afganistan. Înapoi nu putea da. Într-o lună

de zile s-a pomenit în calvarul din Afganistan.

Își amintește de primele zile petrecute printre militanții afgani. Împușcau în stînga și în dreapta. Ori împușca el, ori risca să cadă pradă forțelor din opoziție.

A cutreierat țara în lung și în lat. Inițial a fost detașat într-o zonă muntoasă. O jumătate de an a îndeplinit funcția de comandant de pluton, rachete antiaeriene. Principala obligațiune era asigurarea securității aeroportului. Apoi a urmat securitatea drumurilor centrale. Așa cum în Afganistan căi ferate nu erau.

Ceva mai tîrziu, întreg batalionul din care făcea parte a fost strămutat într-un punct fierbinte sub Kandahar, de data aceasta într-o regiune de pustiu. A trecut prin foc și sabie, dar măcar atît îi



datorează pământului afgan că nu l-a schilodit și nu l-a țintuit la pat.

Fiecare secundă a vieții se scurgea cu greutatea unui an de zile. Orice plan de viitor se zbătea între viață și moarte. Nimeni și nimic nu mai putea schimba lucrurile odată pomenit în epicentrul războiului. Decît poate un ordin de anulare a misiunii și dacă, bineînțeles, acesta ajungea la timp.

Conflictul militar sovieto-afgan, extins pe o perioadă de nouă ani și șapte săptămîni (1979–1989), este cel mai îndelungat război din istoria Uniunii Sovietice. Operațiunile militare din Afganistan au debutat în 1979, dar nu au fost mediatizate pînă în 1985. Pînă la vremea ceea, de expediat scrisori nici nu era vorbă. Cele care veneau de acasă ajungeau cu întîrziere de cîteva săptămîni. Așa se întîmplă, că tatăl protagonistului nostru decedase, dar răvașul îl primise cu douăzeci de zile mai tîrziu de la tragedie...

Pentru loialitate, profesionalism și serviciu impecabil a fost decorat de-a lungul timpului cu multe medalii. Tabloul nu poate arăta altfel, dacă ne uităm din prisma unui „dublu veteran al Regimentului de Rachete Antiaeriene”. Pentru el, o însemnătate aparte poartă medalia „Воину интернационалисту”, distincție acordată în 1988 pentru participarea la operațiunile militare din Afganistan.



Puținul timp pentru poză

Părul încărunțit, ridurile de pe față și sănătatea șubredă îi trădează vîrsta înaintată, dar sufletu-i încă tînăr. Soldații îl iubesc și în permanență îi sar în ajutor. Spune că nu e gata să pună punct activi-

tății sale în cadrul acestei unități. Acesta este funcționarul Crasovschi, ostașul internaționalist.

*Locotenent
Natalia ANDRONACHI*



... de expediat scrisori nici nu era vorbă. Cele care veneau de acasă ajungeau cu întîrziere de cîteva săptămîni. Așa se întîmplă, că tatăl protagonistului nostru decedase, dar răvașul îl primise cu douăzeci de zile mai tîrziu de la tragedie...



Chiar și „metalul” nu era întotdeauna scut

Spațiul locativ – condiția unui trai decent

Legea Republicii Moldova nr. 970-XII din 17.03.92 cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, prin prisma art. 9, (alin. 3) prevedea expres că:

„Militarul care satisface serviciul militar prin contract are dreptul de a primi, din partea Ministerului Apărării, spațiu locativ împreună cu membrii familiei sale care locuiesc cu el din momentul angajării în serviciul militar și pînă la expirarea termenului de serviciu conform contractului încheiat. În acest caz, ofițerii se asigură cu spațiu locativ în termen de un an de la data semnării contractului, sergenții - în termen de trei ani, iar persoanele din efectivul de soldați - în termen de cinci ani de serviciu militar neîntrerupt.”

Ulterior acest articol a suferit modificări, spre exemplu prin legea nr.934 din 14.04.2000 care prevedea: „În cazul în care militarului angajat prin contract nu i se acordă spațiu locativ în termenul stabilit și în condi-

țiile prevăzute de legislație, în perioada de pînă la primirea locuinței, el are dreptul la compensarea din contul instituției în care activează a cheltuielilor pentru închirierea (subînchirierea) unei locuințe provizorii, în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al chiriașului.”

Respectiva lege a fost abrogată prin Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005, care prevedea asigurarea cu spațiu locativ în articolul 21, care prin Legea Nr.90 din 04.12.2009, art.XIV a fost modificat, și la moment are următorul cuprins:

„Militarilor în termen și celor în termen redus, precum și rezerviștilor chemați la concentrare li se repartizează necondiționat, din fondul de cazarmă, spațiu locativ la locul de îndeplinire a serviciului militar. Spațiul locativ trebuie să corespundă normelor stabilite de regulamentele militare.”

Militarii sînt limitați în drepturi de a deține suplimentar alte funcții retribuite, unica sursă de existență a lor fiind doar salariul. Iar din sursele de salarizare este evident că nu-și vor putea realiza dreptul constituțional la un trai decent, ceea ce presupune și asigurarea cu spațiu locativ. Reieșind din specificul serviciului militar, apărătorii Patriei sînt puși pe poziție de inegalitate, deoarece nu beneficiază în egală măsură de drepturile constituționale.

Articolul 47 (alin.1) din Constituția Republicii Moldova prevede:

„Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămîntea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.” Ceea ce este prevăzut și de art.25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, iar potrivit art.4 (alin.1) din Legea Supremă: „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.”

Cum putem defini „un trai decent” atunci cînd îți dedici viața serviciului militar și nu deții o locuință, o casă, un locușor sfînt unde să-ți crești copiii și să te bucuri de bătrînețe? Apărătorul Patriei, prin vocație și decizie, trebuie să fie legat de onoare, cinste, demnitate. Oare putem vorbi de demnitatea unui militar fără a lua în considerație nivelul său de trai? Purtînd epoleți, fiind mereu de veghe, gîndurile oricum vor zbură către familia care nu are siguranța zilei de mîine. Ochișorii care te privesc așteaptă un zîmbet de la părinte, și cum să-i convingi că lucrurile se vor schimba în bine?

Ușor, ușor, dar se epuizează răbdarea și speranțele. Orice cetățean al acestui stat pe lîngă îndatoriri mai deține și drepturi, la fel și reprezentanții structurii militare au decis de a-și revendica dreptul la spațiu locativ, de a lupta nu doar pentru țară, dar și pentru neam, pentru urmași, căci urmașii de azi vor fi țara de mîine.

Locotenent Mihaela MÎRZA



Radu SEREDA, șef Direcție juridică



„În scopul realizării dreptului la asigurare cu spațiu locativ de către militarii Armatei Naționale, incluși în lista generală a solicitanților Armatei Naționale ce necesită asigurare cu spațiu locativ și care la momentul modificării art.21 al Legii cu privire la statutul militarilor, nu erau asigurați cu locuință, în perioada noiembrie – decembrie 2012, au fost depuse 538 de cereri prealabile. În prezent, în cadrul instanțelor judecătorești, au fost primite spre examinare și fixate ședințe de judecată în cazul a 173 de cauze civile, însă numărul acestora este în permanentă creștere.”

Locotenent-colonel Mariana GRAMA

„Începând cu 16 martie 1997, îmi îndeplinesc serviciul militar în bază de contract în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova. Vechimea în serviciu este de 20 de ani 9 luni. Sînt căsătorită din anul 1997. Am doi copii de ambele sexe cu vîrsta de 14 și 11 ani. Actualmente, locuiesc în căminul Ministerului Apărării. Este de menționat, că timp de 10 ani (2000 – 2010) am locuit 4 persoane într-o odaie de 18 metri pătrați, ceea ce m-a lipsit pe mine și familia mea de a locui în condiții normale, de a asigura condiții de educare și dezvoltare decente pentru copii.



În pofida faptului, că statutul juridic de militar la încorporare în Forțele Armate îmi asigura dreptul de a mă bucura de garanțiile sociale stipulate în Legea Republicii Moldova nr. 970-XII din 17.03.92, așa și nu am beneficiat de acele garanții, cu excepția asigurării cu spațiu locativ de tip cămin. Însă, conform art.35 al Codului cu privire la locuințe, căminele sînt încăperi de locuit cu caracter temporar și acordarea unei odăi în cămin nu poate fi considerată ca asigurare cu spațiu locativ.

Regret faptul, că statul are o atitudine atît de nepăsătoare față de protecția socială a militarilor, care zilnic se dedică cu asiduitate pentru apărarea independenței, integrității și suveranității Republicii Moldova, inclusiv și la reducerea amenințărilor la securitatea statului (ecologică, sănătății publice, economice, etc.) prin neutralizarea obiectelor explozive, eliminarea riscurilor acute ale deșeurilor de pesticide de pe întreg teritoriul al țării, precum și la lichidarea consecințelor calamităților naturale și tehnogene.”

Colonel Vitalie BUJOREANU

„Deși la începutul carierei militare am fost asigurat că pe parcursul anilor de îndeplinire a serviciului militar în Armata Națională voi beneficia de protecție socială adecvată, inclusiv în ce privește asigurarea mea și a membrilor familiei mele cu spațiu locativ potrivit necesităților vitale, cu regret, după douăzeci și trei de ani de muncă asiduă, acestea au rămas doar la nivel de promisiuni deșarte.



Totodată, țin să menționez faptul că, deși eforturile actualei conduceri a Ministerului Apărării sînt orientate spre depășirea coliziilor și descensiunilor sociale, acestea nu pot soluționa cea mai dificilă problemă ce ține de protecția socială a militarilor – asigurarea cu spațiu locativ, care se bazează în această activitate pe prevederile cadrului legislativ existent și resursele disponibile.

În contextul celor menționate, precum și reieșind din faptul că eu și soția mea, care este medic militar, nu posedăm venituri extrabugetare, altele decît soldele lunare, care ar permite soluționarea problemei asigurării cu spațiu locativ a familiei noastre, precum și a celor doi copii minori, am fost siliți să recurgem la ultima soluție posibilă în situația dată, și anume adresarea în instanța de judecată pentru a restabili drepturile noastre la un trai decent.

Aliona COBAN, soție de militar, Brigada Infanterie Motorizată „Moldova”

„Sute de familii ale militarilor angajați în Armata Națională așteaptă de mulți ani să primească o locuință. Salariul modest nu ne permite nici măcar să visăm că am putea procura o locuință pe bani proprii. Locuim în chirie și plătim circa 60% din salariu pentru spațiul locativ închiriat. Sîntem nevoiți să luăm împrumut bancar pentru a achita chiria pe un an înainte. Soțul este militar prin contract din anul 2001, în Brigada 1 Infanterie Motorizată din orașul Bălți. Deși copiii deja ne sînt mari, fiica are 11 ani, iar fiul are 5 ani, închiriem un apartament cu o odaie. Dorim să obținem susținerea Ministerului Apărării și a Guvernului pentru inițierea unui program de construcție a spațiului locativ pentru cadrele militare ale Armatei Naționale”.



Maior Nicolae RANGU, Brigada Infanterie Motorizată „Dacia”

„Activez în Armata Națională din anul 1992. Sînt căsătorit și am o fetiță de 9 ani. Am făcut alegerea de a urma o carieră de militar din respect și dăruire față de țara mea. De fiecare dată m-am străduit să îndeplinesc orice obligațiune de serviciu așa cum dictează regulamentele militare și propria conștiință avînd în prim-plan problemele legate de serviciul militar, apoi familia. Am trăit cu speranța că într-o zi statul va pune în practică ceea ce e stipulat prin lege, astfel încît și familia mea să se bucure de condiții decente de trai. Dar activînd în Armata Națională 20 ani, cu regret, pînă în prezent, nu sînt asigurat cu spațiu locativ.”





... Societatea noastră a devenit și mai agresivă, și mai tentată spre a abuza de cineva care este mai slab și se confruntă acum cu problema majoră de a nu oferi, începând din copilărie, educația necesară generației în creștere.

Relațiile nestatutare au tangență cu personalitatea tinerilor

La sfârșitul anului trecut, Ministerul Apărării a dispus formarea unei comisii din 16 membri, inclusiv reprezentanți ai societății civile și mediului academic, care să investigheze fenomenul violenței în Armata Națională. Comisia a fost creată în urma apariției în media locală a unor informații, potrivit cărora în Armata Națională abuzurile ar înregistra cote ridicate. Care este situația reală la capitolul relațiilor interpersonale în instituția militară și care sînt recomandările specialiștilor aflăm de la doamna Svetlana Rusnac, decanul Facultății de Psihologie și Asistență Socială din cadrul ULIM, membră a comisiei create de Ministerul Apărării.

- Doamnă Rusnac, care credeți că este locul pe care îl ocupă psihologia în viața și activitatea militarului?

- Eu consider că este unul important atît pentru integritatea militarilor, pentru capacitatea lor de adaptare, pentru pregătirea lor de a face față misiunilor cu caracter militar, cît și pentru persoana din armată, pentru că, de fapt, serviciul psihologic lucrează cu omul, în primul rînd. Fiecare psiholog în Armata Națională desfășoară un șir de activități ce țin de diagnostic preliminar, curent și final. Acest psihodiagnostic are menirea să identifice situația, problema, persoanele aflate în dificultate de adaptare etc. Iar pe parcurs, psihologul militar trebuie să identifice anumite momente de dezadaptare care îl deranjează pe ostaș sau anumite calități în selectarea și promovarea cadrelor pentru activități speciale militare, pentru avansare în post, de exemplu. Vreau să zic că armata acum posedă în mare parte, după cum am văzut, un potențial destul de bun de cadre specializate în psihologie.



Eu aș veni cu propunerea, în baza parteneriatului de colaborare încheiat cu Ministerul Apărării, să creăm un laborator de psihologie militară științifico-practică care să se ocupe de un studiu serios.

- Credeți că importanța psihologului se dublează atunci cînd vine vorba despre pregătirea militarului pentru teatre de operații?

- Și importanța, și responsabilitatea. Cunosc că pregătirea militarului pentru teatre de operații include neapărat și psihodiagnostic, și consiliere, în caz de necesitate. Și aici se implică responsabilitatea profesională a psihologului. Mă bucur că psihologii din armată nu sînt pregătiți doar la nivel de universitate – ciclul I de studii, ciclul II. Ei participă la diferite seminare și întruniri organizate nu doar în Armata Națională. Se caută mereu posibilități de perfecționare. O parte din psihologii mi-

litari au urmat cel de-al doilea ciclu universitar chiar în cadrul masteratului de la noi din universitate.

- Ați făcut parte din comisia creată de Ministerul Apărării pentru studierea fenomenului relațiilor nestatutare dintre militari. Există abuzuri între militarii Armatei Naționale? Dacă da, atunci care sînt germeii lor?

- Din păcate, există. Dar ele nu sînt condiționate doar de mediul militar. Relațiile nestatutare au tangență cu personalitatea tinerilor. Atunci cînd tînărul este înrolat în armată, vine cu un capital social bine conturat, fiindcă pe parcursul vieții lui deja a învățat arta relațiilor, însă cum a însușit această artă, de ce calitate sînt deprinderile lui, aici a rămas să ne punem întrebarea. Societatea noastră a devenit și mai agresivă, și mai tentată spre a abuza de cineva care este mai slab și se confruntă acum cu problema majoră de a nu oferi, începînd din copilărie, educația necesară generației în creștere. În rîndurile Forțelor Armate, tinerii sînt puși în fața dezvoltării agresivității, doar că se solicită o agresivitate pozitivă – inițiativă, putere de decizie, tărie de caracter, voință, capacitate de a ține piept la niște sarcini care cer folosirea

forței fizice. Respectiv, această agresivitate este benefică activității militare. În condițiile cînd în Armata Națională ar fi înrolați doar tineri cu educație bună, atunci, într-adevăr, ar fi lesne de a dezvolta agresivitatea pozitivă. În condițiile cînd ei vin cu un capital defavorabil al relațiilor sociale, ei încearcă să pună în uz acest capital în relațiile cu semenii lor. În timpul sondajului anonim pe care l-am realizat, 20 de persoane au relatat despre abuzuri. Anchetele lor au cerut să se indice și ce tip de abuz. În momentul în care zice că a suportat un abuz și la ce tip anume nu arată nimic, asta înseamnă că a făcut-o din supărare, probabil. Din cele 20 de cazuri, 9 se referă la impunerea de a îndeplini munci în locul altor persoane. Deci, rămîn numai 11 cazuri de alte forme de abuz fizic. Unsprezece cazuri, lumea ar spune, nu e mult pentru aproape 900 de anchete. Eu zic că oricum este o situație care urmează să ridice semne de întrebare. E nevoie de a ține sub control mediul militar. Și aici este nevoie, într-adevăr, de multă activitate și nu numai din partea psihologilor care pot să identifice persoanele cu comportament distructiv sau persoanele care suportă abuzuri. Mai este aici și rolul celor

care lucrează direct cu ostașul. Și ofițerii trebuie remunerați nu doar moral, dar și material, pentru această activitate deloc ușoară și, firește, că vor deveni și mai interesați în a-și dezvolta abilitățile și de a face față sarcinilor nu doar cu caracter militar, dar și cu caracter educativ.

- Credeți că fenomenul relațiilor nestatutare în Armata Națională poate fi eliminat? Pentru că ministrul Apărării declarase anterior că vor mai exista cazuri unitare.

- Noi vom zice că întotdeauna vor fi cazuri. Și eu consider că trecerea armatei la înrolarea doar în bază de contract este o soluție foarte favorabilă nu doar dezvoltării Forțelor Armate, dar și creării unui alt climat relațional în unitățile militare. Pentru că atunci vor fi înrolate doar persoane care doresc să-și îndeplinească serviciul militar și verificate din punct de vedere fizic. Mai departe va fi un fel de egalitate. Adică, este o soluție care, firește, că va spori profesionalismul Armatei Naționale, dar va contribui și la instalarea unei alte atmosfere psihologice. Va dezvolta alt tip de relații, bazate nu pe agresivitate, dar pe competitivitate, pe colaborare. Dar asta nu exclude anumite cazuri unitare. Oricît de perfect



Aici începe o altă dimensiune

PENTRU PATRIE!
PENTRU ONOARE!
PENTRU TRICOLOR!



ar fi aparatul de testare psihologică, oricum persoana are anumite trăsături pe care le manifestă foarte rar, mai ales în condiții de extremă. Dar există o tendință de a elimina periodicitatea, de a exclude tradiția distructivă, de a face cât mai favorabile aceste relații interpersonale ca aceste cazuri să devină, într-adevăr, excepționale.

- Credeți că Armata Națională este o școală pentru tinerii care se încadrează în ea?

- Da, cred. Mi-am format această convingere nu doar în cadrul activității comisiei. Poate că dintr-o tradiție veche, pe care o am încă din biografia mea în cadrul unui alt stat care era Uniunea Sovietică, în care se spunea că bărbatul care nu a făcut armata nu este un adevărat bărbat. Dar nu e doar asta. Cred că Armata Națională este mediul care-l învață pe tânăr disciplină, autoorganizare, îl ajută să se evalueze, în condiția în care acest tânăr posedă capacități intelectuale, morale și fizice. Mediul militar se transformă pentru tânăr în unul în care sporește eficiența de sine. Poate că mulți din tinerii noștri care astăzi îndeplinesc serviciul militar în termen au studii medii incomplete. În armată, ei încep să-și dezvolte chiar așa-numita conștiință juridică, fiindcă ei nu au fost informați și nu cunosc multe lucruri. În armată, ei își dezvoltă patriotismul. Noțiunea de patriotism este demult uitată de anumite medii și pături sociale. M-am întrebat ce vom face peste 2-3 ani, când va dispărea serviciul militar obligatoriu? Și îmi făceam temeri cu privire la sporirea delinvenței și cazurilor de infracțiune în rândul tinerilor, fiindcă serviciul militar coincide cu o perioadă când tânărul devine deja independent, dar nu are, însă, deprinderi de viață, chiar nu are cunoștințe în domeniul legii. Mi-a răspuns chiar domnul ministru că acei 3 mii și ceva de tineri care pot fi înrolați în armată sînt doar o parte a tinerilor

noștri și, respectiv, nu se rezolvă situația doar prin înrolarea lor în armată. M-am liniștit atunci și m-am gândit încă o dată asupra sporirii importanței educaționale școlare. Am un nepot de 12 ani, care este înalt, frumos, deștept, îi place să citească, nu-i prea place exercițiul fizic, dar are capacități. Într-o zi l-am întrebat dacă ar merge la 18 ani să facă serviciul militar. El m-a întrebat care este salariul în armată. I-am zis că acum este vorba despre înrolarea în bază de contract și că tinerii abia înrolați, care nu au grad militar, pare-mi-se, au 1800 lei salariu. El îmi zice: „N-o să-mi ajungă să măninc, să mă îmbrac!”. Eu i-am zis că în momentul cînd va semna contractul, îl vor îmbrăca, îl vor încălța, hrăni și instrui. Atunci el îmi zice: „Dar e o rezolvare! În trei ani, eu pot să adun circa 60 mii de lei și apoi să-mi achit contractul într-o instituție de învățămînt”. Și m-a bucurat faptul că atunci cînd i-am vorbit despre exercițiul fizic, despre dezvoltare, antrenament, nu l-a speriat, ci chiar a legat serviciul militar prin contract de viitoarea lui biografie. Adică, eu cred că, într-adevăr, trebuie să sporim prestigiul Forțelor Armate. Uitați-vă ce fac americanii! Ce filme fac ei despre poliție și armată!

- Ați vorbit despre anchetele anonime care v-au ajutat să faceți anumite concluzii privind fenomenul relațiilor nestatutare dintre militarii Armatei Naționale. De cine au fost realizate și cît de eficiente sînt chestionarele anonime?

- În general, anchetele au fost făcute de către membrii comisiei create de Ministerul Apărării, dar după aceasta le-am modificat destul de mult ca să fie foarte eficiente. Am făcut chestionare pentru militarii prin contract și cei în termen. Am remodelat și am făcut un chestionar destul de vast și ne interesa de la bun început nu atît starea fenomenului relațiilor nestatutare, cît cauzalitatea inter-

nă a acestui fenomen. Respectiv, o parte din întrebări, unite împreună, urmau să identifice cazurile și factorii care generează comportamentul nestatutar.

Respectiv, noi am primit la forme de abuz 2, 4 %, echivalent cu 20 de persoane care au corespuns și la indicarea formelor de abuz. Lumea întreabă dacă sînt într-adevăr veridice datele. Ele sînt foarte veridice, pentru că au fost supuși anchetării circa 70 % din ostașii în termen sau circa 60 % din numărul persoanelor înrolate în rîndul Forțelor Armate. În general, la întrebarea dacă există în Forțele Armate relații nestatutare, circa 10% din respondenți au răspuns afirmativ. Relațiile nestatutare pot fi marcate prin abuz, dar nu neapărat astfel. Ei pot să considere relație nestatutară și faptul că există cazuri de tineri care urmau să facă serviciul militar și n-au fost înrolați sau care optau pentru trupele speciale, dar nu au fost admiși.

În plus, am vrut să vedem sentimentul de patriotism. Mai mult de 80% din ostași spun că au venit de bună voie la armată și vor să facă serviciul militar. La întrebarea de ce vor să facă serviciul militar sau nu, jumătate din cele circa 20% care nu vor să facă armata condiționează cu situații dificile în familie. Dar mulți au arătat că vor să facă serviciul militar, pentru că vor să-și dezvolte bărbăția, vor să-și obțină livretul militar și apoi să-și găsească o specialitate bună. Apoi a fost întrebarea dacă ar recomanda altor tineri să vină la armată și, la fel, mai mult de 80% au răspuns „da”. Dacă ai recomanda și altora, nu înseamnă că ești nemulțumit. Nu pot să zic că situația în rîndul militarilor în termen este absolut favorabilă, dar nu este așa cum cineva încearcă să ne-o prezinte. La final, părerea mea este că atît timp cît sîntem un stat, avem nevoie de armată. Și atît timp cît avem armată, trebuie să sporim stima și recunoștința pentru cei care sînt în armată.

Locotenent major Inga RADVAN



Eu aș veni cu propunerea, în baza parteneriatului de colaborare încheiat cu Ministerul Apărării, să creăm un laborator de psihologie militară științifico-practică care să se ocupe de un studiu serios.



Consider că Republica Moldova, ca și orice alt stat, are nevoie de armată, care, la necesitate, să apere teritoriul și interesele țării. Și, totodată, dacă nu vom avea armată, unde tinerii se vor face bărbați în sensul deplin al cuvântului?

Baronul romilor Artur CERARI:

„Veniți la armată, dragi nepoți, feciori, prieteni!”

Trăim într-o țară multinațională cu o istorie veche și o cultură foarte bogată. Mai bine zis, un ansamblu de culturi, care, contopindu-se, au creat coloritul cultural specific plaiului nostru moldav. Una dintre aceste culturi este reprezentată de etnia romă din nordul țării, care, cu multe secole în urmă, s-a așezat cu traiul pe malul bătrânului Nistru. Soroca este nu doar un oraș frumos, situat la hotarul țării, dar și capitala romilor din tot spațiul CSI, în frunte cu baronul Artur Cerari.

- Ați îndeplinit serviciul militar?

- Cu regret, nu am făcut serviciul militar. Așa erau timpurile. M-am căsătorit degrabă și, când a venit timpul să fac armata, aveam deja doi copii. Dar îmi pare rău că nu am trecut această școală.

- Credeți că Republica Moldova are nevoie de armată?

- Consider că Republica Moldova, ca și orice alt stat, are nevoie de armată, care, la necesitate, să apere teritoriul și interesele țării. Și, totodată, dacă nu vom avea armată, unde tinerii se vor face bărbați în sensul deplin al cuvântului? Consider că toți băieții trebuie să facă armata ca să devină feciori destoinici ai acestei țări.

- Atunci de ce la romi serviciul militar nu se bucură de o mare popularitate?

- Este o întrebare bună și cred că răspunsul la ea se conține în tradițiile și calitățile naționale ale romilor. Trebuie

să recunoaștem faptul, că din cele mai vechi timpuri romii nu prea au vrut să plece la armată. Un motiv fiind căsătoriile la o vîrstă foarte tînără. Unii din ei la 18-20 de ani au deja 2-3 copii. Un alt motiv important, care-i împiedică pe romi să facă armata, este lipsa studiilor. Ce fel de soldat fără studii? Eu întotdeauna am spus și repet încă o dată că pentru noi întrebarea cu numărul unul și durerea sufletului a întregului neam este școlarizarea copiilor. Dar, cu regret, avem ceea ce avem.

- Îndeplinirea serviciului militar este o ocazie perfectă de integrare în societate pentru romi, fapt pentru care întotdeauna ați optat și dvs. și predecesorii dvs. De ce nu promovați armata în rîndurile etniei pe care o reprezentați?

- Din cele mai vechi timpuri romii au fost aproape de armată. Noi sîntem romi-ciocănari și putem fi considerați ca cel mai vechi „complex” industrial-

militar din lume. Întotdeauna am fost apreciați pentru armamentul, pe care îl confecționam: săbii, cuțite, topoare, etc. Chiar și Ștefan cel Mare a apelat la serviciile romilor, cînd turcii au năvălit asupra Moldovei. Dînsul i-a chemat pe toți romii-ciocănari din Transilvania și Banat la Soroca, ca să-i asigure armata cu toate tipurile de armament. Dar să știți că noi, romii, întotdeauna am promovat și vom promova o politică pașnică.

- Cunoașteți personalități militare de etnie romă?

- Din cîte cunosc, unchiul tatălui meu Petrea și Nicolae au făcut serviciul militar în armata regelui Mihai. Nicolae, fiind un rom zdravăn, a fost în garda de onoare a regelui. Bunelul din partea mamei a făcut armata română aici, la Soroca, înaintea celui de-al Doilea război mondial, iar bunelul din partea tatei a ajuns pînă la Berlin în componența armatei sovietice. Deci, sîntem un neam, care cunoaște arta militară. De aceea îmi

pare rău că nu am avut posibilitate să însușesc și eu această artă.

- În prezent tinerii vin la dumneavoastră după un sfat, după o îndrumare, sau ca să discute o problemă oarecare?

- În Occident este o vorbă: „Casa mea – cetatea mea”. Eu întotdeauna zic altfel: „Casa mea e deschisă în regim non-stop”. Tineretul vine și de la sud și de la nord, ca să întrebe multe lucruri, dar cel mai des oamenii vin ca să ceară un sfat pentru a pleca la studii. Din cele mai vechi timpuri noi am fost predispuși pentru a crea o familie, pentru a crește copii. Însă, la momentul actual, un rol important în viața noastră îi revine business-ului. Nu pentru a face palate, ci pentru a exista. De aceea, tendința mea este ca să ajut mereu, la orice problemă, acest popor cu o istorie veche și o cultură foarte frumoasă.

- Cîțiva ani în urmă, doi tineri de etnie romă, au fost încorporați în Armata Națională de CMT Soroca. Cum credeți, ce i-a îndemnat să facă acest pas?

- Să știți că eu îi respect pe acești tineri, pentru că s-au încorporat în rândurile Armatei Naționale. Asta dă dovadă de interes bărbătesc, pentru că acolo i-au învățat să mînuiască arma, să conducă transportul. Acolo ei au devenit adevărați bărbați. Pentru mine acești doi tineri sînt bravo! Atunci cînd ei au fost încorporați, eu nu eram în Republica Moldova și de aceea nu am avut ocazia să mă întîlnesc cu ei personal. Dar să știți că poșta țigănească lucrează mai bine ca Mossad, CIA, FSB sau alte servicii speciale, și, de aceea, informația despre alegerea lor a ajuns pînă la mine. Eu mă mîndresc cu ei, pentru că au reușit să treacă calea bărbăției și să însușească, cît de puțin, arta militară.

- S-a vorbit precum că dvs. ați vrut să procurați avioanele de vînațoare, scoase la licitație de Ministerul Apărării. Într-adevăr ați avut așa planuri sau a fost doar o glumă?

- (Zimbește). Eu consider că a fost o glumă sau un banc. Mă scuzați, dar nu sîntem miliardari. Dar, chiar să fi fost noi miliardari, unde să zburăm cu ele?

Nu ne trebuie, oameni buni, avioane. Noi sîntem o etnie pașnică și mereu am mizat pe un dialog pacifist. De-a lungul anilor, romii au trecut prin ghetouri, holocaust și prin multe alte greutăți, și, de aceea, întotdeauna au vrut ca în toată lumea să persiste doar binele și pacea.

- În calitate de „comandant suprem” al romilor ce mesaj aveți pentru tinerii, care stau la dubii să facă sau nu armata?

- Eu îi îndemn pe toți feciorii neamului nostru, care au dorință și posibilitate, să nu ezite și să-și îndeplinească datoria față de Patrie. Să-ți aperi familia, casa, țara este un lucru sfînt. Noi, romii, sîntem o pîrticică a acestei țări și nouă nu ne este indiferentă viitoarea soartă a acestui meleag fără de preț, care se numește Republica Moldova. Să dea Dumnezeu ca țara noastră să fie în continuare neutră și pașnică, dar, totuși, Armata Națională trebuie suplinită cu feciori destoinici ai țării. Veniți la armată, dragi nepoți, feciori, prieteni! Aici veți deveni adevărați bărbați!

Realizare:
Dmitrii VOSIMERIC



Un baron nu poate da sfaturi rele

O felicitare pentru tine

Un sincer *La multi ani!* urăm locotenent-colonelului Diana GRĂDINARU. Vă dorim multă sănătate, fericire, dragoste de la cei ce vă înconjoară, stabilitate materială și noroc în viață.

Cu respect,
colectivul Centrului mass-media militară

Sincere felicitări și urări de bine, sănătate, multe realizări frumoase și cât mai multe vise împlinite pentru maior Vladimir ROMAN, comandant Comenduirea militară a Armatei Naționale.

Cu respect, colectivul Comendurii militare
a Armatei Naționale

La mulți ani maiorului-medic Alexandru LEȘAN, căpitanilor Alexandru DUCA, Tudor DODI, Radion MÎNDRESCU, locotenenților majori Margareta TODICA, Sergiu GUZUN, locotenenților Alexandr MARCHITAN, Igor STRUNA, Alexei VARZARI, Valeri REVENCO, plutonierului adjutant Ion CALIN, plutonierilor Sergiu BUZA, Raisa STRATULAT, Sergiu VÎRLAN, sergentului major Eduard BETCA, sergenților Vadim ROMANENCO, Tatiana ȘRAM, Ivan GRAUR, Cristina BRAGUȚA. *La mulți ani, multă fericire, multă iubire, mult noroc și multe dorințe împlinite.*

Cu respect, colectivul Brigăzii „Ștefan cel Mare”

Sincere felicitări cu ocazia zilei de naștere urăm Scăpitanilor Ion CAMERZAN, Gheorghe PETIC, plutonierului major Lucian POPA, sergenților Irina HUȘANU, Anatolie STRATULAT și funcționarei Ina BELENIUC. Dumnezeu să vă dea un curcubeu la fiecare furtună, un zîmbet la fiecare lacrimă, o binecuvîntare la fiecare pas și bucurie în fiecare zi.

Cu respect, colectivul Divizionului
de Artilerie „Pruț”

La mulți ani locotenentului major de justiție Ecaterina MACARI. Vă dorim sănătate, realizări profesionale, iar buna dispoziție să vă însoțească zi de zi alături de cei dragi.

Cu mult respect colectivul
Spitalului Clinic Militar Central

La mulți ani locotenenților majori Vasile OJOGA, Ion ZUBCOV, locotenentului Nicolai CRAVEȚ, plutonierului adjutant Petru GURĂU, plutonierului major Nicolae COȘERI, plutonierilor Natalia ȘUNCARCIUC, Veronica CUȚCAIA, sergenților Natalia SMENTANCA, Tatiana TAMAZLÎCARU, sergenților inferiori Tatiana GÎRLEA, Serghei NEGHIN. *Viață lungă, fericire, sănătate și iubire.*

Cu respect, colectivul Batalionului de Gardă

Sănătate și prosperitate dorim maiorului Eduard BOICO, locotenentului Ghenadii BODRUG, plutonierilor majori Viorica IGNAT, Ina SMEDU, Aliona BEZMAN, sergentului Ion TOMA, sergentului inferior Ion DRAGOI, funcționarilor Mihail GHEȚIU, Valentina CRASNAPIOROVA, Tatiana OLTEAN. *Multă fericire, iubire, realizări personale și profesionale.*

Sincere felicitări vă urează
colectivul Brigăzii „Dacia”

La mulți ani locotenent-coloneilor Ruslan BURLEA, Andrei EȘANU, locotenenților Lilia ROȘCA, Irina ȘAPTEFRAȚI, plutonierului major Elena STAMBOL. *Să aveți parte doar de bucurii din partea celor dragi, aprecieri din partea colegilor și doar zile senine în viață.*

Cu respect, colectivul Academiei Militare
“Alexandru cel Bun”

La mulți ani locotenent-colonelului Leonid CAZACOV. Fie ca zilele acestea să fie începutul la tot ce doriți în viață și ce e mai bun să vină și de acum încolo: fericire, prieteni buni, baftă și momente de neuitat. Felicitări!

Cu respect, din partea colegilor



**Omul și pomul
pentru dăinuirea neamului**

Cămășile

A fost război.

Ecolul lui

Și-acum mai este viu.

Cămăși mai vechi, mai noi

Amară amintire de la fiu.

De-atâtea ori fiind

Pe la izvor spălate

S-a ros de-acum uzorul

Și, alb, bumbacul

S-a rărit în spate

Și nu le-a îmbrăcat de mult

Feciorul.

Cămăși mai vechi, mai noi

A fost război.

Ci maica lui

De ani prea lungi de-a rândul

Tot vine la izvoare:

Ea și gândul.

Și iar luând cămășile în poală,

De cum ajunge sâmbăta,

Le spală.

Căci mâine

Fac băieții horă-n sat,

Și fete multe-s:

Câte-n flori albine.

Și-atunci băiatul ei, cel drag băiat,

Cu ce se-mbracă, bunul,

Dacă vine?

Cămașa ta e la fel

Cu cea a soldatului,

Ah, frule de iarbă!

Cum de nu bocanești pământul cu talpă

Și tu,

Cum de n-ai și tu general

Fiind la fel îmbrăcat

Ca soldatul?

Cum de-ți păstrezi mirosul,

Frumosul tău miros de iarbă?

Cum de nu miroși

A bocanc, bunăoară,

A bocanc mărșăluind?

Încotro, soldașeilor verzi,

Subțireilor?

Încotro țineți calea

Neauziți, nesimțiți?

Spre toamnă, poete,

Spre galbenul ei liniștit,

Generale!

Stau înfipte în glob

Săbioarele

Ca în pieptul pernuței

Acele.

Ce mai cârpim azi,

*Omule?!
Cămașa verde*

A verii,

Cămașa albă

A iernii,

*Rupte și una și alta?!
Pământul zdrențuit*

De puhoaie,

*Spintecat de cutremure?!
Sufletul rănit?!
Stau înfipte în glob*

Săbioarele.

Și-aproape că

Nu mai e loc

Pentru pana poetului.

